

Bakgrund

Vår sammanlagda undervisningstid inom sfi och språkintröduktion är lång och vi har mött många typer av elever. Pigga och trötta, säkra och osäkra, glada och bedrövade. Elever utan utbildningsbakgrund, med kort utbildningsbakgrund och de med lång erfarenhet av studier.

Vi har lagt märke till att elever ofta blir osäkra när det är dags att skriva prov. Därför ville vi producera ett läromedel för att göra dem bättre förberedda – både teoretiskt och mentalt. Alla elever ska känna sig trygga och säkra i provsituationer. Inte få ont i magen eller kallsvettas.

Oberoende av tidigare skolgång behöver sfi-eleverna bekanta sig med det nationella provet. Att få veta varför provet finns, hur det kan vara konstruerat och vilken typ av uppgifter som kan förekomma bidrar till att minska oron inför provet och avdramatisera provtillfället.

Dags för NP är alltså ett stöd för elever som förbereder sig för det nationella sfi-provet. Det är mycket som står på spel när det är dags. För en del innebär provet att de blir uppflyttade till nästa nivå. För en del att få godkänt och kunna avsluta sina sfi-studier och börja arbeta. Och för en del elever att själva få bekräftat att mer studier i svenska är nödvändigt.

Pedagogik

Dags för NP innehåller många uppgifter där eleverna övar och förbättrar sitt språk. Materialet bidrar också till att göra eleverna medvetna om sin egen språkliga utveckling. Det ökar deras känsla av ansvar och motivation och därmed även förutsättningarna att lyckas på nationella provet.

Materialets inledande kapitel handlar bland annat om provets fyra delar, elevens styrkor och svagheter i svenska språket, hur eleven tycker att hen lär sig bäst och hur hen känner sig inför prov. Det innehåller också övningar i att jämföra förstaspråket med svenskan, planera vad eleven tycker att hen behöver repetera och vad hen måste träna mer på.

Viktigt är även övningarna som handlar om identitet – att få visa vad man tycker och vem man är. *"Det här kan jag."* *"Det här behöver jag träna."* *"Det här är jag bra på."* *"Det här kan jag lära andra."* *"Det är viktigt att jag kan säga vad jag behöver."* *"Det är viktigt att jag kan säga vad jag känner."*

Syftet med hela materialet är att stötta eleverna i testsituationer i allmänhet men inför NP i synnerhet. Allt för att varje sfi-elev ska lyckas så bra som möjligt efter sin förmåga. Känslan vi vill förmedla till eleverna är: Du har redan kommit så långt som till nationellt prov för sfi kurs B, respektive kurs C och D. Du kan!

Det här är
jag bra på.

Det här kan jag
lära andra.

Metodik

Börja med de inledande kapitlen som förklarar vad det nationella provet (NP) är, varför det finns och vad man ska tänka på när man gör provet. Till texterna finns flera uppgifter att arbeta med, till exempel under rubrikerna: *Förstå ord*, *Förstå text*, *Fråga varandra*, *Visa varandra*, *Översätt*, *Berätta*, *Diskutera* och *Diktamen*.

Eleverna gör uppgifterna enskilt, i par eller i mindre grupper. De väljer bland flera alternativ och kryssar för samt jämför varandras svar på frågor som: "Är det roligt att ha prov?", "När känner du dig stressad?", "Vad gör dig lugn?", "Vad repeterade du senast?" och "Hur många språk talar du?"

Gå sedan tillbaka till kapitlen som handlar om prov. Prata om vad som är viktigt att tänka på vid provtillfället. Uppmana eleverna att återberätta detta för varandra, som att först läsa uppgiftens instruktion och frågor. Genom att arbeta i den ordningen får eleverna en förförståelse till vad läsförståelsen och hörförståelsen ungefär handlar om. Det gör att de lättare kommer att förstå innehållet i texterna.

Fortsätt med kapitlen **Läsa**, **Höra**, **Skriva** och **Tala** i den ordning som bäst passar din sfi-grupp. Involvera gärna eleverna i planeringen av i vilken ordning ni ska arbeta med kapitlen. Vi rekommenderar en färdighet i taget i en till två veckor som del i undervisningen. Läsförståelserna är flest till antalet och några kan därför bli hemuppgifter som sedan redovisas i gruppen.

Alla uppgifterna i *Dags för NP* är, som på själva provet, tidsbegränsade. Detta för att öva på att hinna med alla moment som en uppgift i nationella provet består av – att läsa instruktionen, att läsa frågorna, att läsa eller lyssna på en text och till sist att dra slutsatser och kunna svara. Våra angivna tider är bara rekommendationer. Kanske eleverna behöver längre tid eller kan göra uppgifterna på kortare tid. Uppmana dem att själva ta tid och att jämföra med tiden på klockan vid uppgiften. Räckte tiden?

Övningstyper

Uppgifterna är av olika typ för att visa på flera sätt att ställa frågor till det lästa eller hörda. Vi har också valt att visa flera olika typer av svar vilket ökar chansen att eleverna känner igen sig när det är dags för NP. Både texter och uppgifter har förstås ett enklare språk i B-boken och längre texter med mer avancerat vokabulär och svårare frågeställningar i C- och D-böckerna.

Exempel på uppgifter (introduktionskapitlen)

B-nivå

Förstå ord

Vad betyder orden "prov" och "godkänd"? Förklara orden för någon.

Fråga varandra

Hur många svenska ord kan du lära dig på en vecka?

Skriv

Välj tre ord från texten. Skriv orden tre gånger. Skriv samma ord utantill.

C-nivå

Förstå text

Berätta för någon vad texten handlar om.

Diskutera

Varför är det lätt för en del personer att lära sig svenska? Vad tror du?

Skriv

Skriv en mening från texten som du tycker är viktig. Skriv den tre gånger. Skriv meningen utantill.

D-nivå

Berätta för någon

Finns det nationella prov i ditt födelseland? Om ja, vilka?

Förklara uttryck

Vad betyder "koncentrera sig"? "Röra på sig"? "I god tid"?

Skriv

Vad ska du tänka på dagen innan du ska göra ett prov?

Skriv tre råd till dig själv.

Exempel på sätt att svara (färdigheterna)

- Skriva svar med ett ord.
- Sätta kryss för rätt eller fel.
- Para ihop text och bild.
- Välja ett rätt alternativ av tre.
- Skriva sant eller falskt vid påståenden.
- Välja en fortsättning på påbörjat påstående.

Texterna och uppgifterna i de inledande kapitlen och i de fyra färdigheterna bygger på vår långa erfarenhet som lärare och konstruktörer av prov på flera nivåer inom sfi och språkintröduktion. Våra samlade erfarenheter av det samt av hur eleverna upplever provsituationer har varit viktiga i produktionen av *Dags för NP*.

Här hittar du svaren

Kapitlet innehåller ledtrådar till var man hittar svaren på frågorna i **Läsa** och **Höra**. Svaren är markerade med *gul färg*. Ibland består svaret av ett enda ord och ibland av flera ord eller en hel mening. Svaret kan finnas på flera ställen.

Efter svaret står numret på frågan inom parentes med fet stil, till exempel (4). Poängtera för eleverna att svaren på frågorna i statistikavsnitten finns att hitta i både texten och statistiken. Detta gäller *Dags för NP C* och *D*.

Uppmana eleverna att svara på alla uppgifter enskilt som om det var ett riktigt NP. Sedan kan de jämföra sina svar i par och diskutera hur de tänkte när de besvarade frågorna. Därefter tittar de i *Här hittar du svaren*.

Fråga gärna eleverna om det gick bra att hitta svaren eller inte, och i så fall varför. Avslutningsvis kontrollerar de sina svar med facit längst bak i boken.

Lycka till!
Författarna

Böcker eller skollicenser?

Förlaget erbjuder skollicenser till *Dags för NP* för att kunna ge er som lärare möjlighet till ökad kontroll, flexibilitet och frihet att välja olika arbetssätt med eleverna.

Flera lärare har uttryckt att de vill kunna:

- Portionera ut materialet i olika takt, till exempel ett begränsat antal moment i taget.
- Skicka enstaka uppgifter eller kapitel via mejl och lärplattform till eleverna inför en gemensam genomgång.
- Projicera uppslag för eleverna, till exempel avsnittet med markerade ledtrådar i "Här hittar du svaren".
- Bestämma när det är dags att ge eleverna facit.

Kostnaden för en skollicens motsvarar ungefär priset för en klassuppsättning fysiska böcker. Läromedlet kan då användas utan tidsbegränsning, utan inloggning eller administrativ extra börda. Skollicensen kan därför vara ett klokt alternativ – både praktiskt och ekonomiskt.

